

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДЕТСКА ГРАДИНА „НАДЕЖДА“, С.БРЕСТНИК

Програмната система на ДГ”Надежда“ е разработена на база ДОС за предучилищно и училищно образование и изисквания по ЗПУО.

Програмната система на ДГ”Надежда”, е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на стратегическата цел на детската градина: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Програмната системата гарантира интегрирано *„ранно детско образование“*.

Основни *приоритети на програмната система са*: интелектуален, устойчив и приобщаващ растеж.

Програмната система подпомага учителя, за да осигури условия за пълноценно детско развитие така че:

- Детето да е спокойно, щастливо, уверено и успешно да навлиза в света, чрез игри, познание, радост и творчество.
- Учителят уверено и с удовлетворение да постига по-добри резултати с ежедневната си работа с децата и родителите.
- Родителят да „израства“ заедно с детето си, като го подкрепя в развитието, подпомага разгръщането на неговия потенциал.
- Родителят и учителят имат определени отговорности относно детето, които реализират в сътрудничество в името на детето.

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие:

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по ДОС. Детската градина осигуряват игрова дейност през учебното и неучебното време.

***Подходи** – личностен и индивидуален; ситуационен и интегрален; конструктивен; използване на Е – обучение и технологии; кооперативно учене; интеркултурно образование; креативност и успеваемост.

Педагогическото взаимодействие в ДГ”Надежда” се организира в основна форма и в допълнителни форми.

***Форми** – основна и допълнителна.

Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация. Педагогическите ситуации се организират само в учебното време и осигуряват постигането на компетентностите по ДОС. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по ДОС е:

1. за първа възрастова група – 11;
2. за втора възрастова група – 13;
3. за трета възрастова група – 15;
4. за четвърта възрастова група – 17.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е не повече от 20 минути – за първа и за втора възрастова група, и не повече от 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група.

Допълнителните форми са самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата и дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности или се осигурява придобиване на други компетентности в съответствие с интересите на децата и се допринася за цялостното развитие на детето.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации.

Допълнителните форми се организират както в учебното време така и в неучебното време

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата.

Тематично разпределение

Тематичното разпределение осигурява ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати.

Тематично разпределение се разработва, като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда в детската група.

При определяне на образователните цели във всяка тема за децата се акцентира на елементарните компетенции в образованието, а именно:

1. Знание
2. Интелектуален потенциал
3. Комуникативна способност.

Извеждат се следните обобщения за подготвителното ниво – предучилищното детство:

Знания:

Има начална представа за заобикалящия го свят;

Знае последователността при изпълнение на познавателна задача;

Познава необходимите средства за първоначално обучение.

Умения:

Изпълнява елементарни задачи;

Изразява чрез своето творчество усвояването на представи за заобикалящия го свят;

Използва материали при изпълнение на задачи.

Компетенции:

Самостоятелност и отговорност

Участва активно в прости познавателни дейности;

Умее да изпълнява задачи под ръководството на възрастен;

Познава последствията/резултатите от своята собствена дейност.

Комуникативни и социални компетенции

Разбира и предава кратка и несложна информация в устна форма;

Работи в група, като проявява толерантност към останалите деца в групата;

Започва да изразява своята самостоятелност като нова социална роля.

Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Съгласно чл.2, ал.2 от Закона за предучилищното и училищното образование участниците в образователния процес са децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите. Предучилищната възраст е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие. В програмната система на детската градина е необходимо да се акцентира на приобщаването и социализирането на детето. Приобщаването на едно дете и неговите родители в живота на детската общност включва освен децата със СОП и децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура имат специфични и специални потребности. Работата на педагозите трябва да бъде насочена към уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците. Необходима е подкрепа на родителите, за да знаят как а говорят с детето си за различията. При такива ситуации да се търси помощта на специалисти от подпомагащи професии (психолози, специални педагози, ресурсни учители, логопеди, социални работници и др.). В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно навременно и пълноценно сътрудничество между родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагогически специалисти и родителите в детската градина се създават условия за постигане на целите на детската градина за възпитание, социализация, отглеждане и обучение на децата, както и за формиране на положително отношение към детската градина.

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество:

1. Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя. Провежда се по договаряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата(сутрешните часове; или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. По време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения. През учебната година учителите провеждат информативни и рутинни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование и промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

2. Индивидуална консултация. Провежда се по инициатива на учителя или по инициатива на родителя. По инициатива на учителя: Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да

обясни това на родителите. Да подсказва варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете. По инициатива на родителя: Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителя към работещи стратегии.

3. Съобщения (устни и писмени). Устните съобщения могат да бъдат – телефонно обаждане, скайп разговор. Писмените съобщения – е-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

Използват се в зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения. За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

Групови форми на сътрудничество с родителите:

1. Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма. Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата.

2. Участие на родителите в процеса на предучилищното образование. Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания. Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация. Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; могат да се използват следните форми:

- Уеб сайт на детската градина
- Информационни табла за родителя
- Фейсбук на групата

V. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на резултатите от предучилищното образование на децата във всяка възрастова група се определят от учителя в съответствие с очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

В подготовителните групи за училище (5–7-години) акцентът при проследяване на резултатите е необходимо да се проследи цялостно развитие на детската личност; придобиването на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на детето към училищно образование. Проследяването на резултатите от постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и края на учебната година.

За децата в първа група – в началото на учебната година се провежда обследване, чрез наблюдение на показателите за ранно детско развитие: здраве, физическо и двигателно развитие; езиково, познавателно, социално и емоционално развитие; активност, игра и учене. Показателите за проследяване на резултатите включват знанията, уменията и способностите проявени в процеса на предучилищното образование и очакваните резултати по образователните направления, като се акцентира и върху показатели свързани със социалното и емоционално развитие.

Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата. За целта е необходимо да се приеме единна, обща за цялата детска градина, матрица за описване на индивидуалните резултати на децата в групата. За тази цел в ДГ „Надежда“ е избрано точково отразяване

Родителите се информират от учителите в групата за индивидуалните резултати на детето. Информацията, която получават, трябва да бъде позитивна обективна и насочваща чрез развиващата програма за по-нататъшната индивидуална работа с детето. Примерни стъпки за информация на родителя:

- Запознаване с постиженията на детето към момента на проследяването на резултатите, т.е. акцент върху силните страни на детето.
- Запознаване с трудностите на детето към момента на проследяването на резултатите; т.е. тези страни, които са в процес на развитие и изразени по-слабо;
- Напомняне за постепенното развитие на индивидуалността на детето и неговия потенциал, поради което не се сравнява с другите деца;
- Очертаване на перспективата на детското развитие, необходимостта от развиваща програма и предложението за такава, с оглед създаване на условия за ефективна среда за по-нататъшното детско развитие.

При запознаване с резултатите учителят трябва да подходи обективно, професионално, етично и толерантно към родителя.

Проследяване на резултатите от предучилищното образование се провежда в началото (втората и третата учебна седмица) и края на учебната година (14 дни).

Методи за проследяване на резултатите от предучилищното образование

- **Диагностични материали** от помагалата за работа на децата. Те включват диагностични задачи по всички Образователни направления. Отчитането на резултатите става по точкова система, като различния брой точки се съотнася към високо, средно или ниско ниво.
- **Диагностика за Училищна готовност**- провежда се в края на учебната година, в съответствие с инструкциите от стандартизиран тест за Диагностика на готовност за училище на проф. Бижков. Включва 5 субтеста: Фина моторика, Езиково развитие- фонематичен слух, Езиково развитие- елементарни понятия, Откриване на образци, Количествени представи,
- **Наблюдение**

То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година. Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група в които всяко дете се развива.

- Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти. Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат документирани чрез видео и снимки и поставени в портфолиото. Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието, креативността и успеваемостта на детето.

Форми за проследяване на резултатите и постиженията от предучилищното образование.

Портфолио.

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група.. Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги “видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя. Материалите включени в портфолиото трябва да бъдат събирани по време на целия престой на детето в детската градина.

Цел на портфолиото-Хронологично и автентично проследяване на резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина. При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните принципи и подходи: Личностен и индивидуален подход, автентичност, хронологичност, активност, интерактивност и комуникация, прозрачност, креативност и успеваемост.

Основни характеристики на детското портфолио:

- Да се анализират, обобщят и систематизират резултатите от дейностите на детето.
- Да се оценят обективно детските постижения.
- Да се уважи и стимулира неповторимостта у всяко дете.
- Да се планира по-нататъшната програма за личностното развитие на детето.

Според носителите на информацията портфолиото може да бъде: хартиено или електронно портфолио. В портфолиото се включва всичко, което показва хронологично уникалността и индивидуалността в развитието на детето; резултати от постиженията по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околната среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура. Портфолиото е набор от подбрани и подредени материали, снимки (на предмети, продукти от различните дейности – моделиране, конструиране, игри и т.н.); резултати от дидактични задачи; участие в тържества (снимки и дискове); протоколи от наблюдения; диагностични листове, които отразяват постигнатите конкретни резултати в развитието и обучението. В детското портфолио се поставят грамоти и отличия, получени от участия в състезания и конкурси. Информацията и материалите се подреждат в следните три раздела на портфолиото:

Първи раздел: Обща информация за детето

Представянето на детето включва следната примерна информация.

Календарна възраст, на която детето постъпва в детската градина. Семейството и семейна среда. Приятели, занимания и игри, хоби и др.

Втори раздел: Моето творчество-рисулки, творчески дейности

Резултатите от постиженията на детето в процеса на социализация, възпитание и обучение на детето в детската градина.

Трети раздел: Резултати по ОН

Резултатите от постиженията на детето в процеса на социализация, възпитание и обучение на детето в детската градина по образователни направления.

Представянето на всички материали е хронологично, от първа до подготвителна група за училище. -Към всеки раздел може да има приложение, в което да се добавят: материали, доказателства, отзиви и оценки (от музикален ръководител; ръководители на

допълнителните дейности, провеждани в детската градина/училището, колеги от други групи), грамоти и отличия и др.

Външно оформяне на портфолиото: В индивидуална папка се поставя съдържанието на портфолиото. Всеки раздел на портфолиото се поставя в отделен пластмасов джоб или плик – в който се събират съответните материали.

Изискванията към учителя при събиране и създаване на детското портфолио:

- Да прояви обективност при събиране и рецензиране на материалите в портфолиото.
- Да включва всичко, което смята, че е полезно и необходимо за детето, за да уважи неговата личност, достойнство.
- Да открива промяната и динамиката в развитието на детето чрез получените резултати.
- Да открива потенциала на детето.
- Да разпознава затрудненията на детето.
- Да насърчава детето и родителите в процеса на промяна на детското развитие.

И така, чрез портфолиото се документира процесът на развитие и учене, различните нива през които преминава детето, както и постиженията в различните образователни направления.

В края на предучилищното образование портфолиото се предава на родителите. С оглед индивидуалните особености в развитието и постижения на детето в предучилищна възраст, които са отразени в неговото портфолио – е желателно родителят да запознае началния учител с портфолиото на детето си. По този начин се осигурява приемственост и продължаващо взаимодействие между родителите и новата образователна институция – училището. А по отношение на детето – да се намали тревожността и стреса при предстоящата му адаптация в новата училищна среда.

Установяване на готовност на детето за училище.

Установяването на училищна готовност се извършва 14-дневен срок преди края на учебното време. Провежда се в края на учебната година, в съответствие с инструкциите от стандартизиран тест за Диагностика на готовност за училище на проф. Бижков. Включва 5 субтеста: Фина моторика, Езиково развитие- фонематичен слух, Езиково развитие- елементарни понятия, Откриване на образци, Количествени представи,

Резултатите се вписват в удостоверение издадено от детската градина. Резултатите за родителя се оформят в самостоятелна бланка за информация за резултатите от предучилищното образование.

Разпределение на формите за педагогическо взаимодействие

ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА (2–4 г.)

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	I група (2–4 г.) Времетраене на педагогическа ситуация: 15 – 20 минути	
	Минимален брой ПС	Допълнителен брой ПС
1. Български език и литература	1	
2. Математика	1	
3. Околен свят	1	
4. Изобразително изкуство	2	
5. Музика	2	
6. Конструирание и технологии	1	
7. Физическа култура	3	
Минимален общ брой педагогич. ситуации	11	
Целодневна организация	11	

ВТОРА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА (3 - 5 г.)

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	II група (3-5 г.) Времетраене на ПС: 15 – 20 минути	
	Минимален брой ПС	Допълнителен брой
1. Български език и литература	2	
2. Математика	1	
3. Околен свят	2	
4. Изобразително изкуство	2	
5. Музика	2	
6. Конструирание и технологии	1	
7. Физическа култура	3	
Минимален общ брой педагог. ситуации	13	
Целодневна организация	13	

ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА (4 - 5 г.)

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	II група (3-5 г.) Времетраене на ПС: 15 – 20 минути	
	Минимален брой ПС	Допълнителен брой
1. Български език и литература	2	
2. Математика	2	
3. Околен свят	2	
4. Изобразително изкуство	2	
5. Музика	2	
6. Конструирание и технологии	2	
7. Физическа култура	3	
Минимален общ брой педагог. ситуации	15	
Целодневна организация	15	

ЧЕТВЪРТА- СМЕСЕНА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА(5-7г.)

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	IV-смесена група (5–7г.) Времетраене на ПС: 20 – 30 минути	
	Минимален бр. ПС	Допълнителен брой
1. Български език и литература	3	
2. Математика	3	
3. Околен свят	2	
4. Изобразително изкуство	2	
5. Музика	2	
6. Конструирание и технологии	2	
7. Физическа култура	3	
Минимален общ брой педагогически ситуации	17	

Целодневна организация	17	
-------------------------------	-----------	--

Утвърдил: Зап.№РД-09-4/15.09.2023г
Директор: Златка Атанасова